

Ovo je naš dom

Godišnji izvještaj za 2020. godinu

Izjava Uprave NLB Banke AD Podgorica

Tokom 2020. godine, iako smo, zajedno sa ostatkom svijeta, poslovali u izazovnim okolnostima usljed koronavirusa, NLB Banka je pokazala izuzetnu prilagodljivost i proaktivnost na tržištu i u lokalnoj zajednici, što dugujemo organizacionoj kulturi koja podrazumijeva uspostavljanje planova za vanredne situacije, ali ponajviše visoko-kvalifikovanim i motivisanim zaposlenima.

Godinu smo završili sa **dobrim poslovnim rezultatom koji potvrđuje da nastavljamo trend stabilnog poslovanja i u uslovima pandemije.**

Vjetar u leđa predstavlja snažna Grupacija kojoj pripadamo, a koja pokazuje veliku posvećenost i strateški interes za ovaj region, što proizilazi iz činjenice da se međusobno razumijemo, dijelimo slične vrijednosti, poznajemo običaje i potrebe ovdašnjih ljudi. Zato nas posebno raduje da je NLB porodica uvećana i osnažena **preuzimanjem Komercijalne banke, što će ojačati i poziciju NLB Banke na domaćem tržištu.**

U Crnoj Gori NLB Banka uživa najveće povjerenje klijenata, što potkrepljuje činjenica da smo lideri na tržištu u segmentu stambenih kredita sa učešćem od gotovo ¼, u konkurenciji od 15 poslovnih banaka.

Tokom ove godine uloženi su posebni napor poslovnice i društva u cjelini da se obezbijedi adekvatna podrška zadržavanju sistema i socijalno ugroženim slojevima stanovništva, a banka je preduzela sve neophodno da se obezbijedi kontinuitet rada svih servisa, te dostupnost proizvoda i usluga, koja nijednog trena nije dovedena u pitanje. Klijentima je ponuđen još širi spektar 24/7 dostupnih digitalnih rješenja, uz stalnu finansijsku podršku domaćinstvima i preduzećima putem moratorijuma i linija likvidnosti, tamo gdje je to bilo potrebno. NLB Banka je posebno ponosna na način na koji je, unutar organizacije i u široj društvenoj zajednici reagovala na pojavu epidemije i doprinijela sprečavanju njenog širenja, ali i saniranju posljedica koje je izazvala. Naš dugoročni cilj je povećanje

vrijednosti Banke i doprinos većem kvalitetu života šire društvene zajednice, uvažavajući principe održivog poslovanja.

Ponosni smo i na činjenicu da je NLB d.d. kao matična banka NLB Grupe, potpisala **Principe za odgovorno bankarstvo Ujedinjenih nacija**, a i NLB Banka AD Podgorica slijedi primjer i uključivati održivost u svoj poslovni model.

U 2020. godini naši klijenti i šira društvena zajednica, prepoznali su našu banku kao pouzdanu, posvećenu, iskrenu i transparentnu finansijsku instituciju koja im pomaže da obezbijede finansijsku sigurnost i koja doprinosi unapređenju uslova života zajednice u kojoj posluje.

Počastvovani smo da je NLB Banka dobitnica priznanja „Iskra“ za doprinos lokalnoj zajednici 2020., koje dodjeljuje Fond za aktivno građanstvo (FAKT), ali i laureat nagrade Privredne komore za pokazanu društvenu odgovornost u 2020. godini. U izazovnom vremenu uspjeli smo da pokažemo proaktivnost odgovornog člana društva, sa ciljem pronalaženja najboljih rješenja za pružanje pomoći.

Visoka odgovornost, potkrijepljena znanjem, iskustvom, kreativnošću i profesionalnošću zaposlenih i snažna tržišna pozicija pokazale se posebno učinkovito u kriznim vremenima, koje je donijela pandemija COVID-19, koja je, naravno, uticala na naše poslovanje i svakodnevni rad, ali i donijela mnoge naučene lekcije i nove prakse koje smo od tada usvojili. Nastavljamo sa projektima dalje digitalizacije naših proizvoda i usluga, a zadatak cijelog društva je da nastavi sa promocijom digitalizacije, jer ona ne samo da smanjuje troškove za korisnike digitalnih kanala, već podstiče održivost i zaštitu životne sredine.

Očekujemo djelimičan oporavak crnogorske ekonomije u 2021. godini, na temelju ohrabrujućih projekcija rasta i ozdravljenja turističke privrede, a kao Banka, ostajemo na raspolaganju i stanovništvu i privredi, zahvaljujući snažnoj poziciji likvidnosti koju održavamo znatno iznad zakonski zahtijevanog nivoa.

Marko Porović
izvršni direktor

Dino Redžepagić
izvršni direktor

Martin Leberle
Glavni izvršni direktor

Sadržaj

Uslovi poslovanja i rezime uticaja	4		
Ključni događaji	5		
1. Poslovna aktivnost	6		
Pozicija na tržištu	6		
2. Analiza finansijskog rezultata	8		
Ključni finansijski podaci	8		
Bilans uspjeha	8		
Bilans stanja	10		
3. Poslovne jedinice	10		
4. Planirani budući razvoj	11		
5. Upravljanje rizicima	11		
Ciljevi i metode upravljanja rizicima	11		
		Izloženost rizicima	12
		Politike upravljanja rizicima	12
		Sistem internih kontrola	13
		6. Aktivnosti razvoja	13
		7. Upravljanje kadrovima	14
		8. Korporativno upravljanje	15
		9. Ostalo	18
		Socijalna i kadrovska pitanja	18
		Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti	18
		Sprečavanje mita i korupcije	19

Uslovi poslovanja i rezime uticaja

Pandemija virusa COVID-19 je obilježila 2020. godinu, kako u svijetu tako i u Crnoj Gori, donoseći značajnu nestabilnost i poslovnu nesigurnost. Potpuni uticaj će se tek utvrditi, ali generalno očekivanje je da će se štetni efekti nastaviti i u 2021. godini.

Uticaj na crnogorsku ekonomiju je snažan, prvenstveno usljed visoke zavisnosti od turizma (više od 20% BDP-a). Prema poslednjoj procjeni Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), crnogorska ekonomija je u 2020. oslabila 12 posto, a sličnu prognozu (12,4 posto) je u svom jesenjem izvještaju objavila i Svjetska banka (SB).

Bankarski sektor Crne Gore je pokazao solidan stepen otpornosti na krizu izazvanu pandemijom koronavirusa. Stav regulatora je da je sistem stabilan, likvidan, solventan i dobro kapitalizovan, iako je evidentno da je, kao rezultat korona krize, došlo do određenog rasta loših kredita i značajnog pada profitabilnosti bankarskog sistema. Komercijalne banke, prema preliminarnim rezultatima poslovanja, ostvarile su dobit od 22,7 miliona eura u 2020. godini, što je za više od polovinu manja dobit nego na kraju 2019. godine, kada su bile u plusu od 48,6 miliona eura.

Kao podrška najpogođenijem dijelu privrede i građana, regulator je tokom 2020. pripremio pet setova mjera, koje su banke implementirale. Kao rezultat mjera, 60% ukupnih bruto kredita odobrenih sektoru turizma, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva je restrukturirano ili je u jednogodišnjem moratorijumu. Takođe, ostvarena je i značajna kreditna podrška.

Svjetska banka je u jesenjem izvještaju iz 2020. godine prognozirala snažan oporavak ekonomije Crne Gore već u 2021. godini, vezujući se za pretpostavku da će uticaj pandemije biti ograničen na proljeće 2021. Slične prognoze dala je i Evropska Komisija. Imajući u vidu da je zdravstvena kriza i dalje vrlo izražena, teško je procijeniti da li se

može računati na taj ključni uslov za oporavak ekonomije od 2021. godine.

Obzirom na sve neizvjesnosti, ekonomiji bi moglo trebati nekoliko godina da se u potpunosti oporavi do nivoa BDP-a prije pandemije.

Već sa pojavom prvog slučaja zaraze u zemlji, u Banci je obezbijeden udaljeni pristup za rad zaposlenih i omogućena upotreba digitalnih platformi za sastanke, kako bi se broj kontakata sveo na najmanju moguću mjeru, štiteći tako zdravlje zaposlenih, ali i njihovih porodica.

NLB Banka od pojave Covid krize sprovodila je čitav niz aktivnosti koje su uključivale angažman svih zaposlenih u banci:

- Formiranje posebnog tima zaposlenih koji se u kontinuitetu bavi primjenom preporuka nadležnih institucija prije pojave prvog registrovanog slučaja u zemlji, pa do danas;
- Kontinuirana edukacija i interna komunikacija posredstvom internog portala i putem SMS kanala Banke;
- Primjena svih mjera prevencije i postavljanje edukativnih postera, te dispenzera za dezinfekciju ruku u najkraćem roku od registracije prvog slučaja obolijevanja od COVID-19;
- Promovisanje digitalnih kanala komunikacije sa bankom koje je Banka učinila besplatnim tokom 2020. godine, omogućujući klijentima značajne pogodnosti.

Pandemija COVID-19 je obilježila i same rezultate Banke; ipak, može se konstatovati solidna godina sa glavnim prihodom od kreditiranja, dok se prihodi od naknada i provizija još uvijek nisu vratili na nivo prije pandemije, uz godišnji pad od preko 35%. Uz umanjene provizije, uticaj pandemije je izražen i kroz uvećan iznos obezvređenja i rezervisanja, izdvojenih u iznosu od 4 miliona EUR.

Poslovna aktivnost u dijelu novih kredita je takođe smanjenja za 15% u odnosu na kreditiranje u 2019. godini, posebno u dijelu potrošačkih kredita građanima i u kreditiranju SME segmenta. Mogućnost moratorijuma je iskoristilo 30% klijenata građana i preko 40% pravnih lica korisnika kredita.

Ključni događaji

Januar

Banka je i u 2020. godini učestvovala u programu stručnog osposobljavanja visokoškolaca. Nova grupa pripravnika počinje svoj pripravnički u NLB banci.

Februar

Centralna banka Crne Gore najavila je AQR projekat za 2020. godinu u kome je učestvovala i NLB banka. Potpisan ugovor o saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj u okviru Programa podrške za žene u biznisu.

Mart

Zbog pandemije COVID-19 NLB banka omogućava svojim zaposlenima rad od kuće. Pomoć od srca za zdravstvene radnike - donacija za nabavku medicinske opreme Nacionalnom koordinacionom tijelu, u iznosu 40.000 Eur.

April

Početak procesa gašenja kastodi i depozitarnih usluga u NLB banci.

Jun

Održana redovna sjednica Skupštine akcionara na kojoj je imenovan novi član Odbora direktora Igor Macura, a razriješena Polona Žižmund.

Jul

Raspisan konkurs „Okvir pomoći“ za dodjelu besplatnog oglasnog prostora za mikro i mala preduzeća.

Septembar

Predstavljen je plan za stambene i potrošačke kredite, trenutne aktivnosti i ciljevi. Pregled trenutnih tržišnih trendova, izazova i aktivnosti potrebnih da bi NLB banka zadržala lidersku poziciju u stambenim kreditama i povećala tržišni udio u gotovinskom i potrošačkom kreditiranju u 2020/21.

Oktobar

Banka počinje proces unapređenja aplikacije za elektronsko bankarstvo.

Novembar

Održana je vanredna sjednica Skupština akcionara. Skupština je imenovala Sonju Šmuc i Uroša Jerovšek za nove članove Odbora direktora, a razriješeni su Jana Benčina Henigman i Iztok Prelog. Sonja Šmuc postaje i jedini nezavisni član od Banke.

Decembar

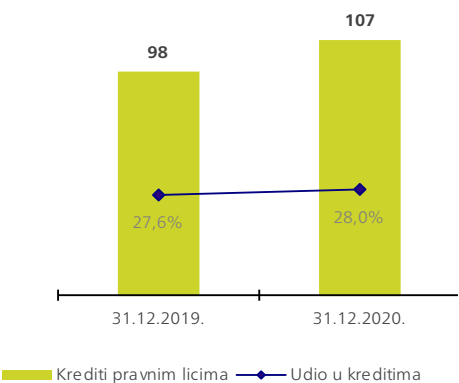
Usvojen Plan kapitala za 2021. godinu i strateški plan kapitala za period 2022. – 2025.

1. Poslovna aktivnost

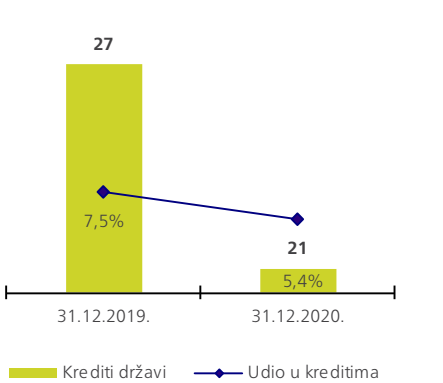
Poslovanje sa pravnim licima i državom

- Solidna kreditna podrška pravnim licima, i pored pada aktivnosti u bankarskom sektoru; Podrška kroz dodatnu likvidnost, za djelatnosti ugrožene usljed pandemije, posebno obilježila početak krize;
- Uspješno odrađeni moratorijumi i restrukturiranja u skladu da propisanim mjerama svim ugroženim klijentima koji su ispunjavali uslove;
- Rast stanja kredita pravnih lica u 2020. godini posljedica realizacije nekoliko većih projekata i činjenice da je značajan dio portfelja bio u moratorijumu ili je restrukturiran;
- Održana stabilnost i kvalitet portfelja sa prihvatljivim pogoršanjem;
- Smanjena izloženost prema Državi kroz redovnu otplatu jednog većeg aranžmana u decembru 2020;
- Dalje aktivnosti na pojednostavljenju praćenja prodajnih prilika, reklamacija i na poboljšanju prodaje.

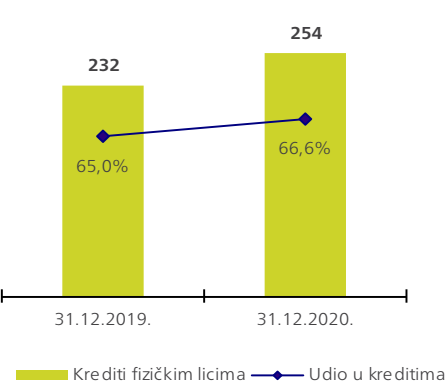
Bruto krediti pravnim licima, stanje na dan, u mil EUR

Bruto krediti državi, stanje na dan, u mil EUR

Bruto krediti fizičkim licima, stanje na dan,

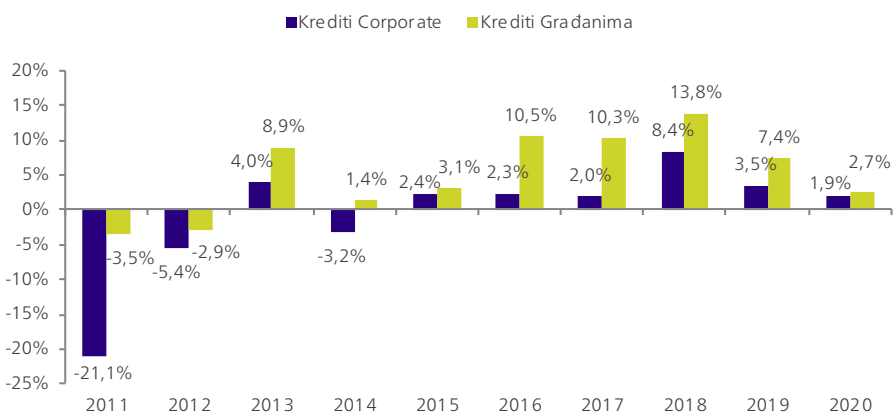
Poslovanje sa fizičkim licima

- Značajna kreditna aktivnost je rezultirala rastom portfolija, kao i tržišnog učešća u stanju kredita i novoj produkciji;
- Dobra realizacija novog posla, prvenstveno u segmentu stambenih kredita, uz zadržavanje liderske pozicije na tržištu Crne Gore;
- Manja tražnja u segmentu neobezbijedenih kredita usljed makroprudencijalnih mjera Centralne banke; prodajni rezultati poboljšani dobrom realizacijom u prodajnoj kampanji u posljednjem kvartalu;
- Održana stabilnost i kvalitet portfelja sa manjim pogoršanjem, uz proaktivan pristup i odrađeno restrukturiranje i moratorijum, dominantno u sektoru turizma;
- Lansiran novi proizvod „Kredit na licu mjesta“ koji omogućava odobrenje i realizaciju namjenskog kredita kod trgovaca, bez odlaska u banku;
- Proširena ponuda usluga bankoosiguranja kroz novi proizvod „Dvostruko osigurana suma u slučaju nezgode“.

Pozicija na tržištu

Od 2015. godine se bilježe pozitivne stope kretanja kredita bankarskog sektora Crne Gore, uz značajniji rast u segmentu kreditiranja građana.

Godišnja stopa rasta kredita u bankarskom sistemu Crne Gore

Banka je završila godinu sa udjelom u kreditima fizičkim licima od 18,1% (lideri smo na tržištu u segmentu stambenih kredita sa udjelom 24% na 30.9.2020), uz 8,7% udjela u kreditima pravnim licima.

Krediti	% rasta/pada 2020.		promjena učešća 2020.
	NLB	Bankarski sektor	
Pravna lica	7,9%	1,9%	0,5%
Država	-22,2%	16,7%	-3,5%
Fizička lica	9,7%	2,7%	1,2%
Krediti nebanke	6,8%	3,6%	0,4%

Na dan 31.12.2020. udio u depozitima fizičkih lica je iznosio 15,8%, dok je udio u bazi depozita pravnih lica iznosio 9,9%.

Krediti	% rasta/pada 2020.		promjena učešća 2020.
	NLB	Bankarski sektor	
Pravna lica (2+3)	1,3%	-4,1%	0,5%
Država (4)	-4,2%	-4,0%	0,0%
Fizička lica (5)	-2,1%	-1,3%	-0,1%
Depoziti nebanke	-1,1%	-2,7%	0,2%

NLB Banka AD Podgorica dobila je nagradu “Iskra” - nagrada za doprinos lokalnoj zajednici u 2020. godini, koju dodjeljuje Fond za aktivno građanstvo (FAKT).

Priznanje ISKRA se dodjeljuje u više kategorija, za filantropski rad i doprinos razvoju i unpređenju života lokalne zajednice. NLB Banka je i u veoma izazovnoj godini koju je obilježila pandemija COVID-19 virusa, nastavila kroz brojne humanitarne aktivnosti i kampanje da podržava i pomaže lokalnu zajednicu. Jedan od projekata koji je privukao pažnju cjelokupne javnosti u prošloj godini bio je „Okvir pomoći” kojim se Banka pridružila inicijativi NLB Grupe i zajedno sa partnerima, obezbijedila besplatnu promociju i reklamnu podršku za 20 mikro i malih preduzeća, čime je dat doprinos ublažavanju posljedice krize, sa kojom su se suočila i ova preduzeća, a u isto vrijeme data je i podrška medijima, koji su takođe pogođeni krizom.

3,3 miliona EUR

Neto dobit nakon oporezivanja

Uprkos izazovnim i složenim uslovima poslovanja u 2020. godini, bilježi se pozitivan i solidan finansijski rezultat.

6,8%

Rast bruto kredita nebankama

Uz rast neto kredita od 6,1% i povećanje ispravki vrijednosti od 28%.

1,1%

Rast neto kamata

Uz blagi rast na strani prihoda i uštede na strani rashoda.

16,2%

Koeficijent adekvatnosti kapitala

Snažna kapitalna pozicija, koja je i u izazovnim uslovima COVID-19 pandemije, značajno iznad propisanog minimuma.

-35,9%

Pad neto naknada i provizija

Dominantno negativan uticaj COVID-19 pandemije na ovaj segment poslovanja, kroz smanjen obim posla.

8%

Udio NPL

Povećanje udjela za 1,9 p.p.

56,6%

CIR

Porast CIR-a u odnosu na prethodnu godinu za 4,6 p.p. Pad troškova od 1,6% neutralisan je smanjenjem neto operativnog prihoda od 9,5% (uslovljen padom neto naknada i provizija).

2. Analiza finansijskog rezultata

Ključni finansijski podaci

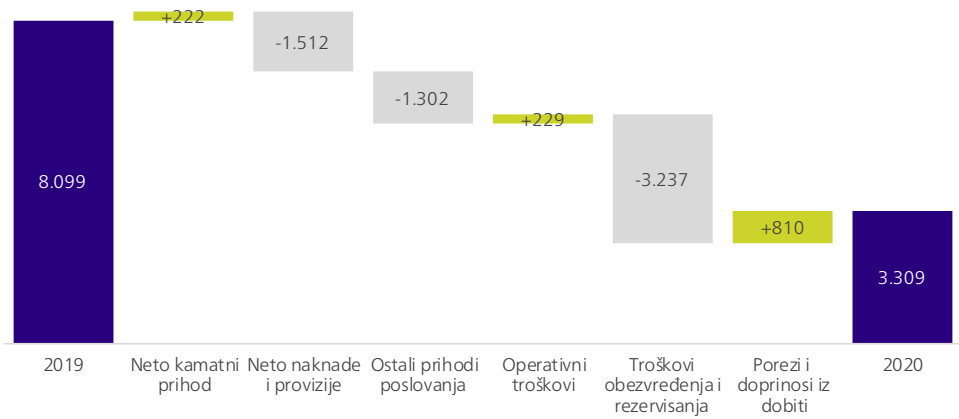
Pokazatelji bilansa uspjeha (u mil EUR)	2020.	2019.	promjena
Neto kamatni prihodi	20,8	20,6	1,1%
Neto nekamatni prihodi	3,8	6,6	-42,5%
Operativni troškovi	14,0	14,2	-1,6%
Rezervacije i obezvređenja	6,7	3,5	92,7%
Dobit/gubitak prije oporezivanja	4,0	9,6	-58,6%
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	3,3	8,1	-59,1%
Pokazatelji bilansa stanja (u mil EUR)			
Bilansna suma	537,9	547,2	-1,7%
Bruto krediti nebankarskom sektoru	381,6	357,2	6,8%
Depoziti nebankarskog sektora	431,7	436,5	-1,1%
Kapital	68,5	65,6	4,5%
Ključni finansijski pokazatelji			
a) Kvalitet kreditnog portfelja			
Pokrivenost kredita rezervacijama	4,0%	3,3%	
Pokrivenost nekvalitetnih kredita rezervacijama	51,3%	51,3%	0,0 p.p
Kreditni (C+D+E)/Ukupni krediti	8,0%	6,1%	1,9 p.p
b) Profitabilnost			
Kamatna marža	4,2%	4,4%	-0,3 p.p
Povrat na kapital/prije oporezivanja (ROE b.t.)	5,8%	14,4%	-8,5 p.p
Povrat na aktivu/prije oporezivanja (ROA b.t.)	0,7%	1,9%	-1,1 p.p
Povrat na kapital/poslije oporezivanja (ROE a.t.)	4,9%	12,2%	-7,3 p.p
Povrat na aktivu/poslije oporezivanja (ROA a.t.)	0,6%	1,6%	-1,0 p.p
c) Troškovi poslovanja			
Operativni troškovi/prosječna bilansna suma	2,6%	2,7%	-0,2 p.p
Udio troškova u neto operativnom prihodu (CIR)	56,6%	52,1%	4,6 p.p
d) Likvidnost			
Likvidna aktiva/kratkoročna pasiva	38,0%	43,8%	-5,8 p.p
Likvidna aktiva/ukupna aktiva	25,8%	30,1%	-4,3 p.p
e) Ostalo			
Tržišni udio po bilansnoj sumi	11,7%	11,9%	-0,2 p.p
Pokrivenost neto kredita sa depozitima (LTD)	84,6%	79,0%	5,6 p.p
Sveobuhvatni koeficijent adekvatnosti kapitala	16,2%	15,0%	1,2 p.p

NLB Banka je u 2020. godini, uprkos veoma izazovnim poslovnim okolnostima, usljed pandemije COVID-19, nastavila trend stabilnog poslovanja i ostvarila neto dobit u iznosu od 3,3 miliona EUR, uz rezultat prije rezervacija u iznosu od 10,7 miliona EUR. Realizovana neto dobit iznosi 4,8 miliona EUR ili za 59% niža od prošlogodišnje. Na rezultat u 2020. godini dominantno su uticali povećani troškovi obezvređenja i rezervisanja, kao i pad u okviru segmenta neto naknada i provizija, uslovljen pomenutim efektom COVID-19. Koeficijent adekvatnosti kapitala, ostao je značajno iznad zakonskog minimuma, te je na kraju 2020. godine iznosio 16,2% (zakonski minimum 10%). Uz nastavak pune posvećenosti klijentima i inovirane ponude, zabilježen je značajan rast ukupnih bruto kredita - 24,4 miliona EUR ili 6,8%.

Bilans uspjeha

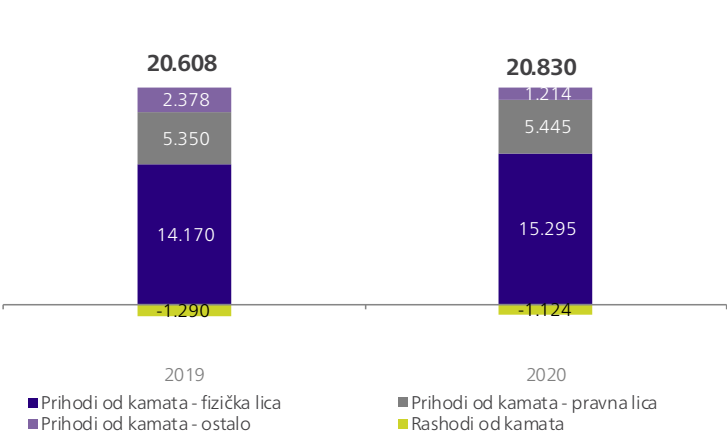
Smanjenje neto dobiti dominantno je uzrokovano povećanim troškovima obezvređenja i rezervisanja, kao i padom neto naknada i provizija u odnosu na prethodnu godinu (negativan uticaj COVID-19). Posljedično, smanjenje u odnosu na prethodnu godinu bilježe i porezi i doprinosi iz dobiti. Pozitivan trend i blagi porast bilježe i neto kamatni prihodi. Operativni troškovi su blago smanjeni, uz pogoršanje pokazatelja odnosa operativnih troškova i neto operativnog prihoda, koji je na kraju 2020. godine iznosio 56,6% (2019: 52,1%).

Neto dobit godišnja promjena, u 000 EUR

Rast *neto prihoda od kamata* većim dijelom je uzrokovan uštedama na pasivi (13% manji rashodi od kamata), što je posljedica promjena u strukturi pasive, aktivnog upravljanja kroz cjenovnu politiku, ali i generalnog trenda smanjenja kamatnih stopa na tržištu. Kamatni prihodi bilježe blagi rast od 0,3% u odnosu na prošlu godinu.

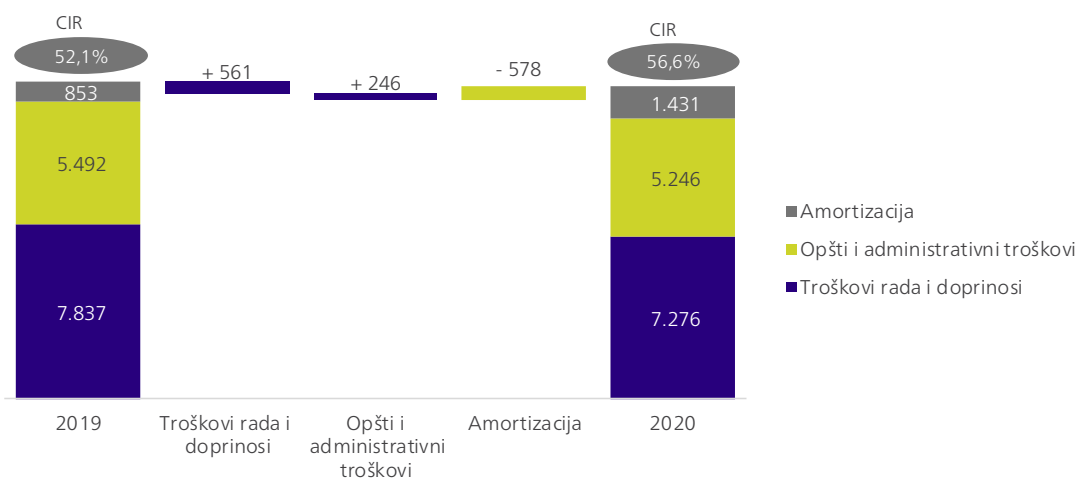
Neto kamatni prihod, u 000 EUR

Ukupna zarada od *neto naknada i provizija* bilježi značajno smanjenje od 36%, dominantno uzrokovana padom prihoda od kartičnog poslovanja, kao i zarade od platnog prometa, usljed negativnog poslovnog ambijenta koji je izazvala pandemija COVID-19. Na drugoj strani, zarada od osnovnih računa, kao i naknade od garancijskog poslovanja bilježe povećanje u odnosu na prošlu godinu.

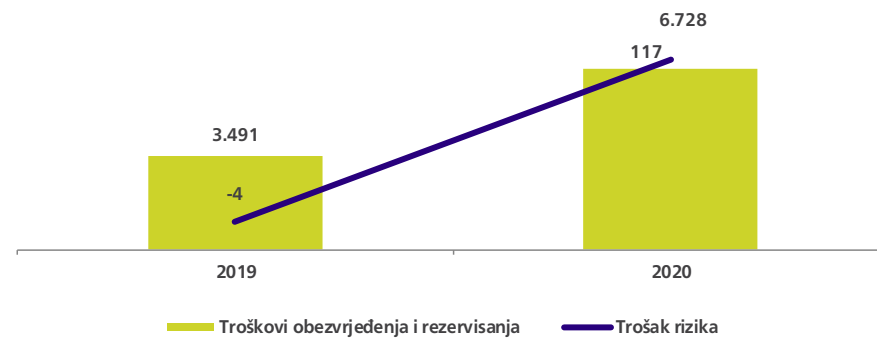
Kada je u pitanju *struktura neto operativnog prihoda*, zarada od neto kamata je još dominantnija, sa učešćem od 84,6% (2019. 75,7%), dok je 15,4% neto operativnog prihoda ostvareno od neto nekamata (2019. 24,3%). Značajno pomjeranje strukture u korist neto kamata posljedica je pomenutog negativnog uticaja COVID-19 na neto provizije.

Operativni troškovi bilježe pad od 1,6% u odnosu na prethodnu godinu, koji je većim dijelom uzrokovan smanjenjem troškova rada. Opšti i administrativni troškovi takođe bilježe smanjenje od 4% u odnosu na prošlu godinu. CIR (kao pokazatelj pokrivenosti troškova neto prihodima) posljedično bilježi porast; na kraju 2020. godine iznosio je 56,6%, ali je i dalje značajno ispod tržišnog prosjeka.

Trošak rizika je u 2020. godini iznosio je 117 bazičnih poena. Obezvrjeđenje kredita i vanbilansa je 4,2 miliona EUR veće nego u prethodnoj godini dominantno usljed izdvajanja rezervacija zbog COVID-19, dok su ostala obezvrjeđenja i rezervisanja zabilježila rast u iznosu od 1 mil EUR u odnosu na nivo iz prethodne godine.

Troškovi obezvrjeđenja i rezervisanja (u 000 EUR), trošak rizika (b.p).

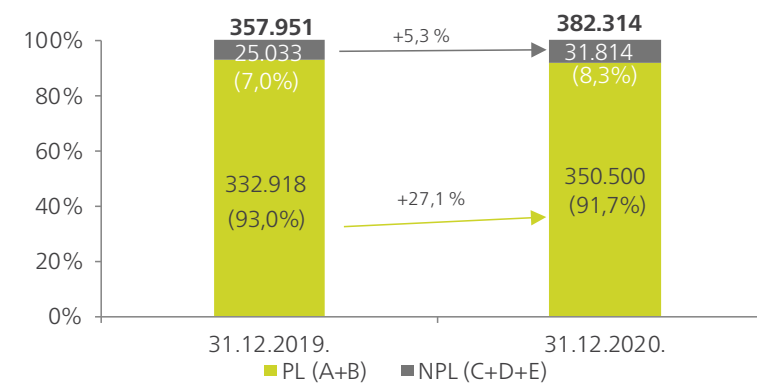
Bilans stanja

Bilansna suma, u 2020. godini bilježi pad za 1,7%, uz dalje poboljšanje produktivnosti bilansa stanja.

Ulaganja u hartije od vrijednosti bilježe smanjenje za 29 miliona EUR, usljed dospijeca dijela portfelja.

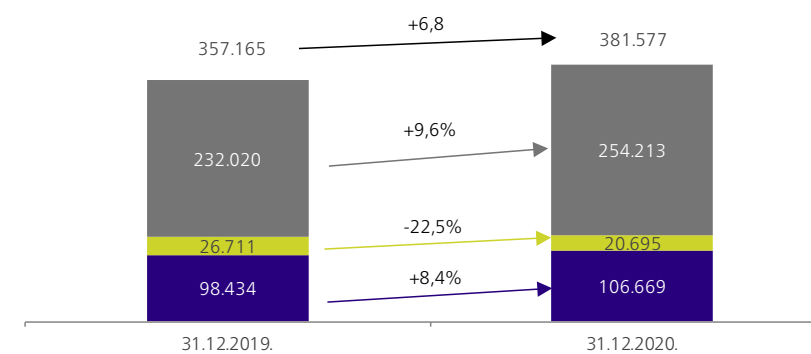
Ukupni *neto krediti* nebankarskom sektoru bilježe porast u iznosu od 20,9 miliona EUR, uz porast bruto kredita u iznosu od 24,4 miliona EUR i porast ispravke vrijednosti po kreditima za 3,4 miliona EUR. Bruto kvalitetni krediti zabilježili su povećanje u iznosu od 17,6 miliona EUR, čineći 91,7% ukupnih bruto kredita na kraju 2020. godine. Usljed COVID-19 negativnog efekta, udio nekvalitetnih kredita povećan je za 1,3 p.p. u 2020. godini, čineći 8,3% ukupnih bruto kredita.

Bruto krediti nebankama bez kamata i vremenskih razgraničenja-bonitetna struktura kreditnog portfelja

Kreditni građanima bilježe stopu rasta od 10%, krediti pravnim licima povećani su za 8%, dok su krediti državi smanjeni za 23%.

Kretanje stanja bruto kredita nebankama po segmentima, u 000 EUR

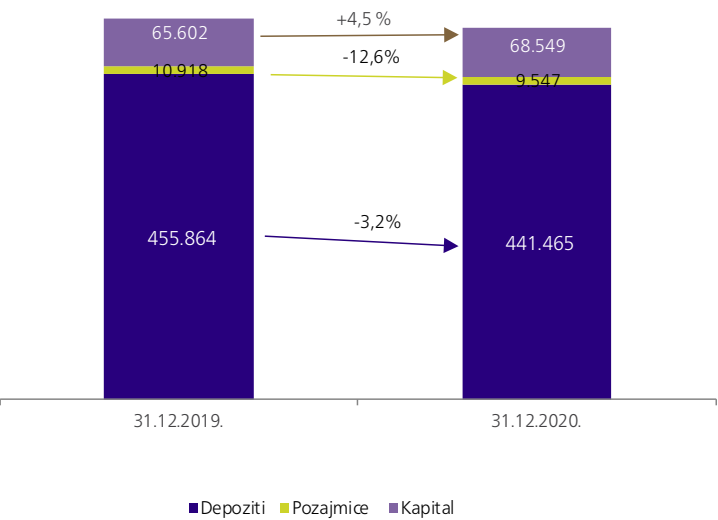

Kada su u pitanju izvori, Banka se dominantno oslanja na domaće depozite, čiji udio u ukupnim izvorima iznosi 82%. Dominantni su depoziti fizičkih lica, sa udjelom od 64%, dok depoziti pravnih lica i države čine 36% ukupnih depozita nebankarskog sektora.

Zaduženost prema Vladi Republike Crne Gore smanjena je za 1,3 miliona EUR.

Knjigovodstveni kapital je povećan za 2,9 miliona EUR, usljed realizovanog pozitivnog finansijskog rezultata. U skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja pandemije zarazne bolesti COVID 19 na finansijski sistem, Banka nije isplatila dividendu u 2020. godini.

Kretanje strukture izvora, u 000 EUR

3. Poslovne jedinice

Banka ima sjedište u Podgorici i obavlja svoje aktivnosti kroz mrežu filijala i ekspozitura (18 filijala, 2 ekspoziture) u: Podgorici (6), Ulcinju, Baru, Budvi, Petrovcu, Cetinju, Bijelom Polju, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Nikšiću, Tivtu, Pljevljima, Beranama i Tuzima.

4. Planirani budući razvoj

- Banka će se svakodnevno fokusirati na svoje klijente, uz aktivno istraživanje njihovih potreba za finansijskim uslugama i savjetima, uz nastojanje da uvijek bude dostupna klijentima.
- Banka će raditi sa ciljem uspostavljanja dugoročnih poslovnih odnosa sa klijentima u ključnim segmentima, kreirajući dodatnu vrijednost za drugu stranu uz adekvatan prinos za Banku, poštujući pritom standarde održivog poslovanja, u skladu sa Principima za društveno odgovorno bankarstvo Ujedinjenih nacija čiji smo odnedavno potpisnik na nivou Grupe.
- Banka će nastaviti aktivnosti na što većoj dostupnosti, kroz brigu o mreži filijala i bolje korisničko iskustvo renoviranjem postojećih filijala, koje su i dalje ključni kanal, te aktivnosti na razvoju savremenog kontakt centra i digitalnih kanala - kao budućeg standarda.
- Banka će aktivno raditi na daljoj optimizaciji, automatizaciji i digitalizaciji internih procesa, uvijek imajući u vidu najbolje korisničko iskustvo kao krajnji cilj. Uvođenje obnovljenog digitalnog kanala za klijente u segmentu stanovništva 2021. godine je od ključne važnosti i prvi korak koji treba slijediti ka najboljem digitalnom iskustvom klijenata na tržištu 2022. i 2023. godine.
- Jasan fokus ostaje rast kredita fizičkim licima i izgradnja apetita i ekspertize za rastuće kreditiranje mikro, malih i srednjih preduzeća. Predviđeni tržišni udio u kreditima povećava se sa 13,3% na 15,5% (fizička lica 21%, pravna lica 10%).
 - o Segment građana - Banka će dodatno unaprijediti procese u dijelu *stambenih kredita* i agresivno odbraniti postojeću klijentsku bazu, uz korištenje cjenovne politike kada to bude neophodno; za nove plasmane ključna konkurentna prednost biće cijena i efikasan proces. Uvešćemo novi segment *potrošačkih kredita* u maloprodajnim objektima i unaprijediti digitalne kanale kroz ulaganje u njihov redizajn.
 - o Segment pravnih lica - Fokus na *corporate klijente* sa A-BB kreditnim rejtingom i agresivna odbrana postojeće klijentske baze; u *SME segmentu* u fokus se vraćaju mala porodična preduzeća, proizvodnja, hoteli, usluge povezane sa turizmom; Banka će raditi na implementaciji novih kreditnih linija (npr. Žene u biznisu) i uvođenju novog mikro/preduzetničkog segmenta.

5. Upravljanje rizicima

Ciljevi i metode upravljanja rizicima

Područje upravljanja rizicima je uređeno zakonskim pravnim aktima, internim aktima na nivou Banke, kao i usmjerenjima matične banke - NLB d.d. Ljubljana, koja važe za bankarske članice NLB Grupe. Upravljanje finansijskim rizicima se bazira na uspostavljanju odgovarajuće organizacione strukture u Banci, uspostavljanju i implementaciji kvalitetnih radnih procedura i adekvatnom sistemu internih kontrola. Odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima ima Odbor direktora Banke. Odbor direktora je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Odbor za reviziju.

Cilj upravljanja pojedinačnim finansijskim rizicima (kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, operativni i rizik zemlje) jeste minimiziranje rizika, uz postizanje projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu ciljeve upravljanja, metodologije i način praćenja pojedinih vrsta finansijskih rizika. Navedena interna akta (politike, procedure, metodologije) usvaja Odbor direktora Banke. U hijerarhiji internih akata koja pokrivaju područje upravljanja finansijskim rizicima, posebno mjesto zauzimaju Strategija upravljanja rizicima, Rizik apetit, Interni sistem limita i pojedinačne Politike za upravljanje rizicima.

Rizik apetit daje smjernice o tome koji konkretni rizici i do koje mjere su prihvatljivi ili neprihvatljivi za Banku. Takav okvir omogućava donošenje strateških i operativnih odluka na nivou cijele organizacije. Rizik apetit se definiše kroz *kvalitativne i kvantitativne ciljeve*, usklađene sa poslovnom strategijom Banke.

Strategija upravljanja rizicima definiše načine na koje Banka preuzima rizike u svojim poslovnim aktivnostima. Osnovna svrha strategije upravljanja rizicima je definisanje ključnih pretpostavki /orijentacija u preuzimanju rizika, u cilju ostvarivanja strateških poslovnih ciljeva.

Strateški cilj Banke je izgradnja dugoročno održivog poslovanja, a strategija upravljanja rizicima jeste potpora ovom strateškom cilju Banke. Prema strategiji upravljanja rizicima, Banka prudenciono preuzima rizike i obezbijeduje dugoročno profitabilno poslovanje, vodeći računa o odnosu preuzetog rizika i ostvarenog prinosa.

Metode upravljanja finansijskim rizicima su definisane internim aktima Banke, prvenstveno kroz pojedinačne politike/metodologije upravljanja finansijskim rizicima.

U dijelu upravljanja kreditnim rizikom, jedan od alata upravljanja jeste analiziranje pojedinačnih zahtjeva za odobrenje plasmana, donošenje odluke o bonitetu klijenta i utvrđivanje limita izloženosti. Generalno, opredjeljenje Banke je da ograniči svoju izloženost prema pojedinačnim klijentima ili tzv. grupama povezanih lica do najviše 10% kapitala Banke, čime se postiže disperzija rizika. Takođe, Banka nastoji da svoje plasmane usmjeri prema pojedinačnim klijentima, na način da se postigne što je moguće bolja diverzifikacija portfolija i u kontekstu izloženosti Banke prema pojedinačnim granama privrede.

U dijelu rizika likvidnosti, **ciljevi upravljanja** uključuju: obezbjeđivanje likvidnosti Banke na kratak i dugi rok, obezbjeđenje izvršavanja svih dospjelih obaveza, korišćenje najpovoljnijih izvora sredstava za izvršavanje dospjelih obaveza, poštovanje zakonskih kriterijuma i regulatornih zahtjeva, odnosno standarda na nivou Grupe NLB, kao i internih kriterijuma i ciljeva definisanih Politikom, odnosno drugim aktima Banke koji uređuju područje likvidnosti. Banka je definisala Plan upravljanja likvidnošću u vanrednim tj. nepredviđenim situacijama. Banka upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane (likvidne) rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza.

U dijelu tržišnih rizika (rizik deviznog kursa i rizik kamatne stope), **cilj** Banke je ograničavanje potencijalnog gubitka zbog promjena u nivou deviznih kurseva /kamatnih stopa na tržištu na nivo koji je prihvatljiv u pogledu rezultata poslovanja i adekvatnosti kapitala Banke. Upravljanje kamatnim rizikom se postiže usmjeravanjem poslovnih aktivnosti (cjenovni uslovi, ročnost plasmana i obaveza) na način koji obezbjeđuje da izloženost riziku bude na prihvatljivom nivou. Banka na dnevnom nivou prati i vrši usklađivanje sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama (upravljanje valutnim rizikom).

U dijelu operativnih rizika, cilj Banke je ograničiti obim potencijalnih gubitaka iz operativnih rizika, odnosno gubitaka koji su posljedica neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja i ograničiti vjerovatnoću njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv s aspekta finansijske štete, a posredno i sa aspekta očuvanja ugleda Banke. Upravljanje operativnim rizicima se postiže mjerenjem i praćenjem gubitaka koji proizilaze iz operativnog rizika i identifikacijom i ocjenjivanjem nivoa operativnih rizika sa kojima se Banka suočava u svom poslovanju, za koje se, zavisno od utvrđenog nivoa rizika, utvrđuju adekvatne mjere za savlađivanje.

Cilj upravljanja **rizikom zemlje** je ograničavanje nivoa potencijalnih gubitaka usljed izlaganja Banke riziku zemlje, po osnovu plasiranja sredstava prema licima i institucijama sa sjedištem/prebivalištem izvan zemlje. Banka uspostavlja i prati limite za izloženost prema dužnicima u pojedinačnim zemljama.

Izloženost rizicima

Izloženosti Banke prema pojedinačnim tipovima finansijskog rizika su usklađene sa apetitom rizika.

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak. Kreditni rizik pojedinačnog dužnika se izražava kroz bonitetnu klasu dužnika. Određivanje bonitetne klase (A, B, C, D, E) prethodi procesu odobravanja plasmana.

Učešće svake bonitetne klase u kreditnom portfoliju Banke na dan 31.12.2020. godine je prikazan niže:

	Kreditni plasmani %	Ispravka vrijednosti%
A	64,6%	11,5%
B	27,4%	23,2%
C	5,1%	21,0%
D	0,3%	2,4%
E	2,6%	41,9%
	100,0%	100,0%

Jedan od indikatora kreditnog rizika jeste učešće tzv. nekvalitetnih kredita u ukupnom kreditnom portfoliju Banke. Nekvalitetnim kreditima se smatraju krediti za koje je utvrđen bonitet C, D i E. Procenat nekvalitetnih kredita (bonitet C, D, E) na 31.12.2020. godine iznosi 8,01%. Reprogramirane izloženosti Banke na dan 31.12.2020. godine su na nivou od 14.486 hiljada EUR.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći da isplati dospjele obaveze u svakom trenutku.

Na dan 31.12.2020. godine, Banka je imala neblokirane likvidne rezerve u iznosu 127.395 hiljada EUR. Neblokirane likvidne rezerve obuhvataju stanje sredstava na žiro računu Banke, stanje na korespondentskim računima Banke, gotovinu u blagajni i stanje kupljenih dužničkih hartija od vrijednosti. Rezultati stresnog testiranja likvidnosti na 31.12.2020. godine pokazuju veoma povoljnu likvidnosnu poziciju, s obzirom da izračun pokazuje da je zbir likvidnih rezervi Banke (counterbalancing capacity) i potencijalnih priliva za čak 80% veći u odnosu na potencijalne odlive koje bi Banka imala u stresnim uslovima u periodu od tri mjeseca.

Tržišni rizici (rizici cijena) se odnose na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kurseva stranih valuta i promjene kamatnih stopa na tržištu, mogu da utiču na visinu prihoda Banke ili na vrijednost finansijskih instrumenata. U tom smislu, govorimo o valutnom riziku, riziku kamatne stope i credit spread-u.

Izloženost valutnom riziku je na niskom nivou. Obim poslovanja sa stranim valutama je sam po sebi na nižem nivou. Takođe, razlika između sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama se kreće u okviru propisanih limita. Na 31.12.2020. godine, najveća izloženost se vezuje za valutu dansku krunu. Neto pozicija u danskoj kruni, kao razlika između sredstava i obaveza Banke u ovoj valuti je bila na nivou od 425 hiljada EUR (0,8% regulatornog kapitala Banke; limit 2% regulatornog kapitala). Izloženost riziku kamatne stope se izračunava metodom tzv. standardizovanog kamatnog šoka. Rezultati izračuna za 31.12.2020. godine su 1.424 hiljada EUR (2,73% regulatornog kapitala Banke; limit 20% regulatornog kapitala). Navedeni metod projektuje potencijalne promjene ekonomske vrijednosti kapitala Banke u slučaju nepovoljnih promjena tržišnih kamatnih stopa za 200 bazičnih poena. Pored navedenog metoda, Banka izračunava i efekte koje bi potencijalna promjena tržišnih kamatnih stopa imala na neto kamatne prihode Banke.

Politike upravljanja rizicima

Politike upravljanja rizicima su dio sveobuhvatnog i pouzdanog sistema upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti Banke i koji obezbjeđuje da profil rizika Banke bude uvijek u skladu sa rizik apetitom, odnosno sklonošću Banke za preuzimanjem rizika. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude. Usvajanje strategije i politika za upravljanje rizicima je u nadležnosti Odbora direktora Banke.

Najznačajnije politike kojima se uređuje područje upravljanja rizicima u Banci su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja likvidnošću NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja valutnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja operativnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom zemlje NLB Banke AD Podgorica,
- Politika investiranja u hartije od vrijednosti bankarske knjige NLB Banke,
- Politika upravljanja nefinansijskim rizicima.

Pored navedenih politika, u Banci se primjenjuju i različite metodologije i procedure za upravljanje rizicima.

Sistem internih kontrola

Banka se u svakodnevnom poslovanju susrijeće sa rizicima koji su sastavni dio bankarskog sistema. Jedan od osnovnih zadataka Banke, koja je odgovorna za ostvarivanje ciljeva, kako vlasnicima kapitala, tako i Centralnoj banci Crne Gore, je kontrola rizika, pri čemu uspostavljen i aktivan sistem interne kontrole daje razumne garancije za kontrolu rizika.

Sistem interne kontrole je, shodno *Odluci o osnovama sistema interne kontrole* („Sl. list Crne Gore“, br. 60/08), definisan kao sveobuhvatnost organizacije, pravila i postupaka, radi efikasnog i efektivnog obavljanja poslovnih aktivnosti, koja obezbjeđuje solidno i stabilno poslovanje banke. Sistem interne kontrole čini uspostavljenju internu kontrolu, njeno obavljanje i praćenje.

U skladu sa internim aktom *Sistem internih kontrola NLB Banke AD Podgorica*, rukovodioci organizacionih djelova, kao važni faktori za rad sistema interne kontrole, vrše nadzor efikasnosti i uspješnosti sistema interne kontrole i o tome vode evidenciju, odnosno, u slučaju otkrivanja kontrolnih nedostataka, izveštavaju nadređene. Rukovodioci svih organizacionih djelova moraju da obezbijede da je nadzor u obliku kontrolnih aktivnosti uključen u svaki dio procesa i da djeluje dinamično i u realnom vremenu.

Na osnovu *Kataloga poslovnih rizika i ključnih internih kontrola Banke*, organizacijone jedinice kvartalno izveštavaju o funkcionisanju internih kontrola u poslovnim procesima, koji su u nadležnost tih organizacionih jedinica, sa predlozima mjera za njihovo poboljšanje.

Takođe, prilikom izrade kvartalnog izveštaja o sistemu internih kontrola, Sektor za praćenje usklađenosti poslovanja daje predloge za poboljšanje internih kontrola, uvažavajući i izvore kao što su nalazi interne revizije, eksterne revizije i regulatora. Cilj je dodatno provjeriti da li su pomenuti nalazi uzrokovani loše uspostavljenim internim kontrolama, da li su nadležne jedinice u izveštajnom periodu identifikovale rizike na osnovu dobijenih nalaza i uspostavili kontrolne mehanizme.

Uz navedeno, Sektor za praćenje usklađenosti poslovanja vrši provjere primjene internih kontrola tokom redovnog pregleda ukladenosti poslovanja područja, kao i tokom ciljanih provjera, prema Godišnjem planu rada.

6. Aktivnosti razvoja

Jednu od strateški važnih oblasti za poslovanje Banke predstavljaju aktivnosti na razvoju i unapređenju poslovanja, prije svega kroz inovacije i unapređenja na području informacione tehnologije, trasirajući time pravac daljeg razvoja Banke i približavajući se cilju digitalnog poslovanja u svakodnevnoj poslovnoj praksi.

Kroz sinergiju razvojnih planskih aktivnosti, definisanih u Banci, u znatnoj mjeri su započeti procesi simplifikacije, ubrzanja i sigurnosti, sve u cilju pružanja kvalitetnije i efikasnije usluge klijentima.

Godina 2020. je bila specifična po znatnom uticaju COVID-19 pandemije na postojeće uslove poslovanja. Obzirom na smjernice i potrebu rada od kuće i na daljinu u novonastalim uslovima, očekivan odgovor je bio ubrzanje digitalizacije.

U 2020. godini uspješno je realizovano niz infrastrukturnih i aplikativno - tehnoloških projekata, u cilju obezbjeđenja veće sigurnosti cjelokupnog informacionog sistema i pružanja kvalitetnije IT podrške poslovnim procesima i razvojnim inicijativama, kroz postupke optimizacije postojećih i uvođenja novih inovativnih rješenja. Sinergija na nivou NLB Grupe i pružanje jedinstvene i inovativne usluge klijentima u regionu, bila je prepoznat cilj u okviru koga je realizovano niz aktivnosti koje su doprinjele većoj internoj efikasnosti i boljem korisničkom iskustvu klijenata u krajnjem. Veći stepen automatizacije poslovnih procesa, digitalizacija i mjerenje procesa po svakoj aktivnosti i korisniku, su aktivnosti na kojima svakodnevno radimo. Kao rezultat realizovanih aktivnosti, Banka je u mogućnosti ponuditi klijentima kreditne proizvode sa rokom odobravanja do 1 h putem digitalnih kanala (web i viber), kao i gotovinske/namjenske kredite u maloprodajnim objektima širom Crne Gore, bez potrebe dolaska u banku.

Na grupnom nivou je realizovana unifikacija hardverske opreme i zajednički nastup pri nabavci iste, a sve u cilju smanjenja troškova i lakšeg upravljanja dobavljačima opreme. Postojeći servis Extraneta (interne mreže NLB Grupe) je unaprijeđen kroz veći kapacitet linka, što je omogućilo dalju integraciju servisa i aplikacija u Grupi za sve klijente regiona.

U segmentu infrastrukturnih projekata, posebna pažnja je posvećena povećanju sigurnosti i raspoloživosti cjelokupnog informacionog sistema. Kroz realizaciju više značajnih aktivnosti postignuto je unapređenje bezbjednosti i raspoloživosti cjelokupnog sistema. Vodeći računa o stabilnosti i pouzdanosti infrastrukturnog sistema, realizovane su planirane investicije kako bi sistem ostao na maksimalnom nivou raspoloživosti. Takođe, u velikoj mjeri je realizovana sinergija sa NLB Grupom u domenu planiranja i realizacije sigurnosnih aktivnosti.

U dijelu aplikativno tehnoloških rješenja, značajan dio aktivnosti odnosio se na podršku implementaciji softverskog rješenja za razvoj, i implementaciju interfejsa core softverskog rješenja sa drugim rješenjima. Na taj način, Banka je obezbijedila visok stepen fleksibilnosti pri uvođenju novih rješenja i praktično stvorila pretpostavke za dalju uspješnu digitalizaciju i primjenu, kako PSD2 direktive tako i jednostavniju i bržu implementaciju budućih korsničkih aplikacija. Započeta je implementacija novih aplikativnih rješenja na digitalnoj platofrmi (backbase), kojom će se omogućiti jednostavnija i brža implementacija modernih i skalabilnih front-end rješenja i digitalnih kanala za komunikaciju sa klijentom.

Stvorene su osnovne pretpostavke za unapređenje procesa razvoja, inovacija i optimizacije procesa u Banci, kroz već započete i planirane projekte u narednom periodu.

Unaprijeđeno je i procesno vođenje preostalih poslovnih procesa kroz njihovu implementaciju u DMS sistemu, čime je obezbijedeno sistematsko i strukturno odvijanje istih. Značajan napredak je postignut u dijelu unapređenja kvaliteta i brige o podacima kroz redovnu kontrolu definisanih KPI, a uz konstatno praćenje i unapređenje kvaliteta podataka.

Core softversko rješenje je, u saradnji sa ostalim poslovnim sektorima Banke, unaprijeđeno sa velikim brojem razvojnih i izvještajnih funkcija.

Pripremljen je i ažuriran veći broj dokumenata (procedure, uputstva) kojima se definiše i dokumentuje rad u IT, čime se pruža i bolja podrška poslovnim procesima, uz istovremeno efikasnije i kvalitetnije upravljanje i kontrolisanje rizika.

7. Upravljanje kadrovima

Upravljanje potencijalom zaposlenih je najznačajnija funkcija u organizaciji, zbog čega je potrebno da se kontinuirano investira u profesionalni razvoj zaposlenih i podstiče njihov timski duh.

Tokom 2020. godine Banka je razvijala programe eksternih edukacija uz pomoć konsultanata na tržištu Crne Gore i u inostranstvu, a poseban akcenat je bio na prodajnom segmentu Banke, razvoju optimizacije poslovanja, unapređenju liderskih vještina, povećanju sinergije timskog rada.

Nastavljena je promocija najvažnijih vrijednosti za unapređenje organizacione kulture, njegovanje koncepta brižnog mentorstva kao metode prenosa znanja, u cilju postizanja boljih timskih rezultata rada u pozitivnom radnom okruženju.

Najavljena je važna strateška inicijativa koja se odnosi na razvoj naše organizacije u pravcu njene dugoročne održivosti, izvršavanja strateških inicijativa, postizanja naših ciljeva i ostvarivanja naše misije.

Banka kontinuirano radi na optimizaciji organizacijske infrastrukture, kako bi omogućila efikasnije upravljanje unutrašnjim resursima u skladu sa novim trendovima na tržištu.

Kao dio kontinuirane brige Banke za unapređenje radne atmosfere kroz nivo motivacije i zadovoljstva svih zaposlenih, ove godine je sprovedeno **Istraživanje za mjerenje angažovanosti u NLB Banci**.

Zaposleni u brojkama

312
Ukupan broj zaposlenih na 31.12.2020.

82%
Obrazovanje više od srednje škole

67%
Polna struktura u korist žena

41
Prosječna starost zaposlenih

11
Prosječan radni staž u Banci

7%
Stopa fluktuacije

8. Korporativno upravljanje

1. U Banci je na snazi Politika korporativnog upravljanja, koja je javno objavljena na stranici <https://api.nlb.me/files/1509978560-politika-korporativnog-upravljanja-nlb-banke-ad-podgorica.pdf>

Sva interna akta koja potpomažu sprovođenju Politike korporativnog upravljanja definisana su Statutom NLB Banke, poslovnica o radu organa upravljanja (Skupština, Odbor direktora, Uprava) i njihovih tijela, Kodeksom ponašanja NLB Grupe, koji obavezuje Banku, kao članicu NLB Grupe, kao instituciju i sve njene zaposlene da sprovode zakonito i transparentno poslovanje u svim segmentima, Politikom o sponzorstvima i donacijama u NLB Banci AD Podgorica, te brojnih akata iz domena upravljanje kadrovima, kao i Interne revizije, nezavisnog organizacionog dijela, direktno odgovornog Odboru za reviziju i Odboru direktora.

2. Politikom korporativnog upravljanja i Kodeksom ponašanja u NLB grupi, koji je objavljen na <https://www.nlb.me/me/nlb-banka/opste/uskladenost-i-integritet> definisano je više elemenata, koja nijesu izričito propisana zakonom, ali se koriste u cilju unapređenja korporativnog upravljanja i ukupnog poslovanja. Posebno se kao bitan princip u segmentu *Sistema podjele odgovornosti i ovlašćenja između rukovodećih i nadzornih tijela* NLB Banke ističe Uprava, koja dnevno upravlja bankom, iako Zakon o privrednim društvima niti Zakon o bankama to izričito ne propisuje. Shodno navedenom, Banka ima najmanje dva izvršna direktora (članovi Uprave) od kojih je jedan glavni izvršni direktor (predsjednik Uprave) i koji djeluju kao Uprava Banke. Uprava Banke vodi, predstavlja i zastupa Banku samostalno i po vlastoj odgovornosti, za što ima puna ovlašćenja u skladu sa statutom i poslovníkom o svom radu. Odluke iz svoje nadležnosti, članovi Uprave po pravilu donose jednoglasno, a u slučaju da nije postignuta jednoglasnost i nije statutom drugačije definisano, odlučuje većinom glasova. U slučaju istog broja glasova, odlučuje glas predsjednika Uprave.

Od ostalih principa, koja nijesu izričito propisana zakonom, treba navesti:

- Obaveza otkrivanja sukoba interesa i nezavisnosti članova Odbora direktora i Uprave Banke;
- Preuzeta obaveza Odbora direktora da ocjenjuje svoju efikasnost;

- Briga o zaposlenima u Banci (sa pratećom strategijom i aktima) se oslanja na savremeni pristup upravljanja sposobnostima zaposlenih koji su temeljni izvor konkurentne prednosti i uspješnog rada, ugleda Banke i održivog razvoja;

- Definisanje strategije komunikacije i druge forme društvene i politike zaštite životne sredine.

3. Kodeks ponašanja u NLB Grupi i brojna pod-akta, između ostalog definišu: Izbjegavanje neprihvatljivih praksi; Izbjegavanje sukoba interesa; Poštovanje zakonskih i drugih važećih propisa; Zakonito upravljanje imovinom; Etičnost, Društvenu odgovornost i dr. Kodeks ponašanja NLB Grupe predstavlja skup pravila koja svaki zaposleni NLB Grupe mora da razumije i da poštuje.

Kodeks rezimira vrijednosti i predviđa Osnovna načela ponašanja na kojima se zasnivaju poslovanje i djelovanje NLB Grupe. Dakle, Kodeks pruža uputstva za naše svakodnevne postupke i pomaže nam da razumijemo što se u NLB Grupi očekuje od svakog zaposlenog i od drugih interesnih strana. Na ovaj način, on takođe definiše i što je presudno za ispunjenje dugoročne strategije razvoja NLB Grupe i njenog odgovornog ponašanja kojim održavamo povjerenje naših klijenata, zaposlenih, interesnih strana i društvenog okruženja u kom NLB Grupa posluje.

Kodeks jasno definiše očekivanja od svakog zaposlenog u NLB Grupi, a takođe propisuje i standarde koji se očekuju u našem odnosu sa interesnim stranama i uputstva i smjernice u našem svakodnevnom radu i poslovanju NLB Grupe. NLB Grupa posluje u sektorima koji su visoko regulisani zbog neophodnog obezbjeđivanja finansijske stabilnosti i sprječavanja sistemskih rizika. NLB Grupa je svjesna da je usklađenost poslovanja osnova njene poslovne djelatnosti. Od svih zaposlenih se očekuje da poznaju međunarodne standarde, važeće zakone, pravila i propise u svim oblastima, kao i profesionalne standarde sa kojima moraju da se upoznaju tokom svog rada.

Nelojalne poslovne prakse i slični neprihvatljivi postupci imaju negativan uticaj na povjerenje naših klijenata i narušavaju reputacije NLB Grupe i mogu Banku da izlože regulatornim mjerama, novčanim kaznama ili drugim negativnim posljedicama. Dakle, svi zaposleni u NLB Grupi su lično odgovorni i obavezni da djeluju u skladu sa važećim propisima, internim pravilima i procedurama, i uputstvima i da slijede duh, namjenu i pravila navedena u njima.

Banka nije imala poznatih odstupanja od pravila korporativnog upravljanja tokom 2020. godine, jer su svi navedeni principi sprovedeni upravo kako su propisani, uz poštovanje zakonske regulative i pozitivnih pravila poslovne prakse.

Organi upravljanja

Skupština akcionara

Skupštinu akcionara NLB Banke čine svi akcionari, odnosno njihovi punomoćnici, koji nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju imaju pravo da prisustvuju sjednici Skupštine. Većinski akcionar NLB Banke je NLB d.d. Ljubljana.

Rad Skupštine regulisan je Poslovníkom o radu Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica i Statutom NLB Banke AD Podgorica. Skupština zasijeda prema potrebi, a najmanje jedan put godišnje.

Skupština akcionara je zasijedala dva (2) puta u 2020. godini.

Na redovnoj sjednici, održanoj 1.6.2020. godine, Skupština je usvojila: izmjene i dopune Statuta NLB Banke AD Podgorica, izmjene i dopune Poslovnika o radu Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica, razmatrala Godišnji izveštaj o poslovanju sa izveštajem nezavisnog spoljnog revizora Ernst & Young Montenegro d.o.o. Podgorica za 2019. godinu.

Skupština je jednoglasno donijela odluku o priznavanju u osnovni kapital dijela nerasporedene dobiti iz naslova viška rezervi sa računa Rezervi za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu (višak rezervi sa računa Rezervi za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu, u iznosu od 3.768.128,99 EUR, preknjižen na račun Akumulirane dobiti/gubitaka iz prethodnih godina, priznaje se u osnovni kapital NLB Banke AD Podgorica).

Takođe, donijela je odluku i o raspodjeli ostvarene dobiti NLB Banke AD Podgorica po Godišnjem računu za 2019. godinu u ukupnom iznosu od 8.099.479,19 EUR (usmjerava se u neraspoređenu dobit do sticanja uslova za odlučivanje o njenoj raspodjeli, nakon prestanka privremenih mjera Centralne banke Crne Gore, dio ostvarene dobiti u iznosu 3.099.479,19 EUR usmjeren u neraspoređenu dobit, predstavljajući stavku osnovnog kapitala Banke).

Skupština je donijela odluku o razrješenju članova Odbora direktora NLB Banke AD Podgorica i usvojila Predlog odluke o izboru članova Odbora direktora NLB Banke AD Podgorice. U Odbor direktora NLB Banke AD Podgorica, izabrani su: Archibald Kremser, Marjana Usenik, Jana Benčina Henigman, Iztok Prelog, Martin Leberle, Igor Macura, Lotti Natalija Zupančič sa mandatom koji traje četiri godine.

Promjena u sastavu je izvršena na način što je imenovan Igor Macura za novog člana Odbora direktora, a razrješena je Polona Žižmund.

Na drugoj vanrednoj sjednici Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica, održanoj 5.11.2020. godine, usvojene su izmjene i dopune

Statuta NLB banke AD Podgorica i Poslovnika o radu Skupštine akcionara NLB Banke AD Podgorica.

Skupština je donijela i odluke o razrješenju članova Odbora direktora NLB Banke AD Podgorice i Predlog odluke o izboru članova Odbora direktora NLB Banke AD Podgorice.

U Odbor direktora NLB Banke AD Podgorica, izabrani su: Archibald Kremser, Marjana Usenik, Lotti Natalija Zupančič, Igor Macura, Martin Leberle, Sonja Šmuc, Uroš Jerovšek.

Promjena u sastavu je izvršena na način što su imenovani Sonja Šmuc i Uroš Jerovšek.

Za nove članove Odbora direktora, a razrješeni su Jana Benčina Henigman i Iztok Prelog.

Odbor direktora

Najvažniji zadaci Odbora direktora NLB Banke su ostvarenje strateških usmjerenja, kao i povjerenje vlasnika i poslovnih partnera u funkcionisanje Banke. Odbor direktora NLB Banke obavlja zadatke iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonima, koji uređuju poslovanje banaka i poslovnih društava, kao i Statutom NLB Banke.

Odbor direktora se sastoji od sedam članova i, u skladu sa zakonskim propisima, ispoštovana je odredba o broju članova Odbora koji su nezavisni od Banke.

Članovi Odbora direktora nijesu u sukobu interesa.

Odbor direktora je tokom 2020. godine održao 24 sjednice (uključujući vanredne i korespodentske sjednice) i ispoštovao zakonsku obavezu da se sjednice Odbora direktora održavaju najmanje jednom mjesečno.

Tokom izvještajnog perioda, rad Odbora direktora je bio usmjeren na aktivnosti, koje su se odnosile na realizaciju zadataka i ciljeva, utvrđenih u dugoročnim strateškim i godišnjim planskim dokumentima u Banci i na nivou NLB Grupe.

Odbor direktora je redovno razmatrao: mjesečne poslovne i finansijske izvještaje, izvještaje o izloženosti i upravljanju rizicima, mjesečne i kvartalne izvještaje o aktivnostima preduzetim na sprovođenju strategije naplate najvećih problematičnih plasmana za pravna i fizička lica.

Redovno su razmatrani izvještaji koji se odnose na kontrole i realizaciju preporuka spoljne revizije, Centralne banke Crne Gore i Interne revizije Banke, izvještaji interne revizije, kao i kvartalni izvještaji vezani

za praćenje usklađenosti poslovanja i sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Odbor direktora je redovno razmatrao i materijale sa sjednica Odbora za reviziju, koji su i u nadležnosti Odbora direktora i na redovnim sjednicima je neposredno informisan o ostalim aktivnostima koje se odnose na rad Odbora za reviziju.

Odbor direktora je odlučivao o odobrenju limita i kreditnim plasmanima za klijente Banke, za izloženosti iznad 10% sopstvenih sredstava Banke, a poseban fokus u njihovom radu bio je usmjeren na rješavanje problematičnih plasmana.

Odbor direktora je donosio odluke o sazivanju Skupštine i utvrđivao predloge odluka za Skupštinu akcionara Banke.

Sa ciljem usklađivanja sa zakonskom regulativom i standardima NLB d.d., Odbor direktora je razmatrao i usvojio više internih akata, odnosno njihovih izmjena i dopuna.

Odbor direktora upravlja u skladu sa najvišim etičkim standardima upravljanja i uzimajući u obzir sprečavanje konflikta interesa.

Odbor za reviziju

Prati i priprema predloge odluka za Odbor direktora iz domena finansijskog izvještavanja, internih kontrola i upravljanja rizicima, interne revizije, usklađenosti poslovanja i eksterne revizije i vrši nadzor nad izvršavanjem naloga regulatora.

Sjednice Odbora se održavaju po potrebi, a najmanje jedanput kvartalno i po pravilu prije sjednice Odbora direktora. Tokom 2020. godine je održano 13 sjednica, uključujući vanredne i korespodentske sjednice.

Uprava

Uprava vodi, predstavlja banku, nezavisno i na sopstvenu odgovornost za ono što je ovlašćena u skladu sa zakonskim odredbama, Statutom Banke i Pravilnikom o organizaciji Banke.

Poslovníkom o radu Uprave NLB Banke definišu se nadležnosti i odgovornosti za odlučivanje, predstavljanje i zastupanje, kao i način rada Uprave Banke.

Upravu čine Martin Leberle (glavni izvršni direktor i predsjednik Uprave), Marko Popović (izvršni direktor i član Uprave) i Dino Redžepagić (izvršni direktor i član Uprave). Odgovornost predsjednika i članova Uprave je podijeljena po organizacionim djelovima, odnosno

poslovnim područjima iz njihove nadležnosti.

Martin Leberle, predsjednik Uprave je neposredno nadležan za sljedeća poslovna područja: finansijsko upravljanje i kontroling, upravljanje bilansnim odnosima i operacijama na finansijskim tržištima, organizaciono kadrovske poslove, praćenje usklađenosti poslovanja, sprječavanje pranja novca, generalni sekretarijat (korporativno upravljanje i komuniciranje), pravne poslove.

Dino Redžepagić, član Uprave, neposredno je zadužen za poslovna područja prodaje za građane i pravna lica i informacione tehnologije, kao i inovacije.

Marko Popović, član Uprave, neposredno je nadležan za poslovna područja: upravljanje rizicima, bankarske usluge i podršku, nabavku, zaštitu i trezor, upravljanje problematičnim plasmanima i restrukturiranje.

Na redovnim sjednicama Uprave i njenim tijelima, raspravlja se o zadacima iz redovnog poslovanja i razvoja NLB Banke, pitanjima kadrova, informacione tehnologije i bezbjednosti.

Članove Uprave bira Odbor direktora, uz odobrenje Centralne Banke Crne Gore.

U 2020. godini je održano 50 sjednica Uprave.

Specijalizovane sjednice Uprave

Članovi Uprave na redovnim specijalizovanim sjednicama donose odluke sa područja upravljanja operativnim rizicima i područja zaštite lica, informacija i imovine i zaštite ličnih podataka.

Članovi specijalizovane Uprave su glavni izvršni direktor i izvršni direktori.

Specijalizovane sjednice se održavaju jednom mjesečno.

Održano je 13 sjednica u 2020. godini.

Radna tijela Uprave su:

- Odbor za upravljanje bilansnim odnosima i kapitalom,
- Kreditni odbor Banke i Kreditni odbor za fizička lica,
- Odbor za listu za intenzivno staranje, nadzornu listu i praćenje problematičnih plasmana,
- Komisija za likvidnost,
- Korisnički kolegijum za informacionu tehnologiju,
- Odbor za upravljanje promjenama.

Opšti podaci na dan 31.12.2020. godine

Naziv	NLB Banka a.d. Podgorica
Sjedište i adresa	Bulevar Stanka Dragojevića br. 46, 81000 Podgorica
PIB	02011395
Djelatnost	Ostalo monetarno posredovanje
Broj zaposlenih	312
Broj akcionara	197
Vrijednost osnovnog kapitala	20.261.087,36 EUR
Broj akcija	11.668.734
Nominalna vrijednost akcije	1,73635695 EUR

Vlasnici sa najvećim učešćem

1. LJUBLJANSKA BANKA d.d.
2. JP " STAMBENO - KOMUNALNO PREDUZEĆE "
3. " MEGATREND CO " sa p.o. Preduz. za intel. Usluge
4. GIP " RADNIK " DD. BIJELO POLJE
5. SO " BUDVA " BUDVA
6. OG DI "VUKMAN KRUŠČIĆ" - MOJKOVAC
7. OPŠTINSKI FOND ZAJEDNIČKIH REZERV I ULCINJ
8. INEX " ZLATNA OBALA " - PJ SUTOMORE
9. JZU. OPŠTA BOLNICA " BLAŽO ORLANDIĆ " BAR.
10. LOGISTICS U STEČAJU A.D BAR

% vlasništva

99,830%
0,016%
0,010%
0,005%
0,005%
0,005%
0,005%
0,004%
0,004%
0,004%

Odbor direktora

Archibald Kremser, predsjednik
Marjana Usenik, zamjenica predsjednika
Lotti Natalija Zupančič, član
Martin Leberle, član
Igor Macura, član
Sonja Šmuc, član
Uroš Jerovšek, član

Odbor za reviziju

Tatjana Jamnik Skubic, predsjednica
Polona Kurtevska, zamjenica predsjednice
Andreja Golubić, član

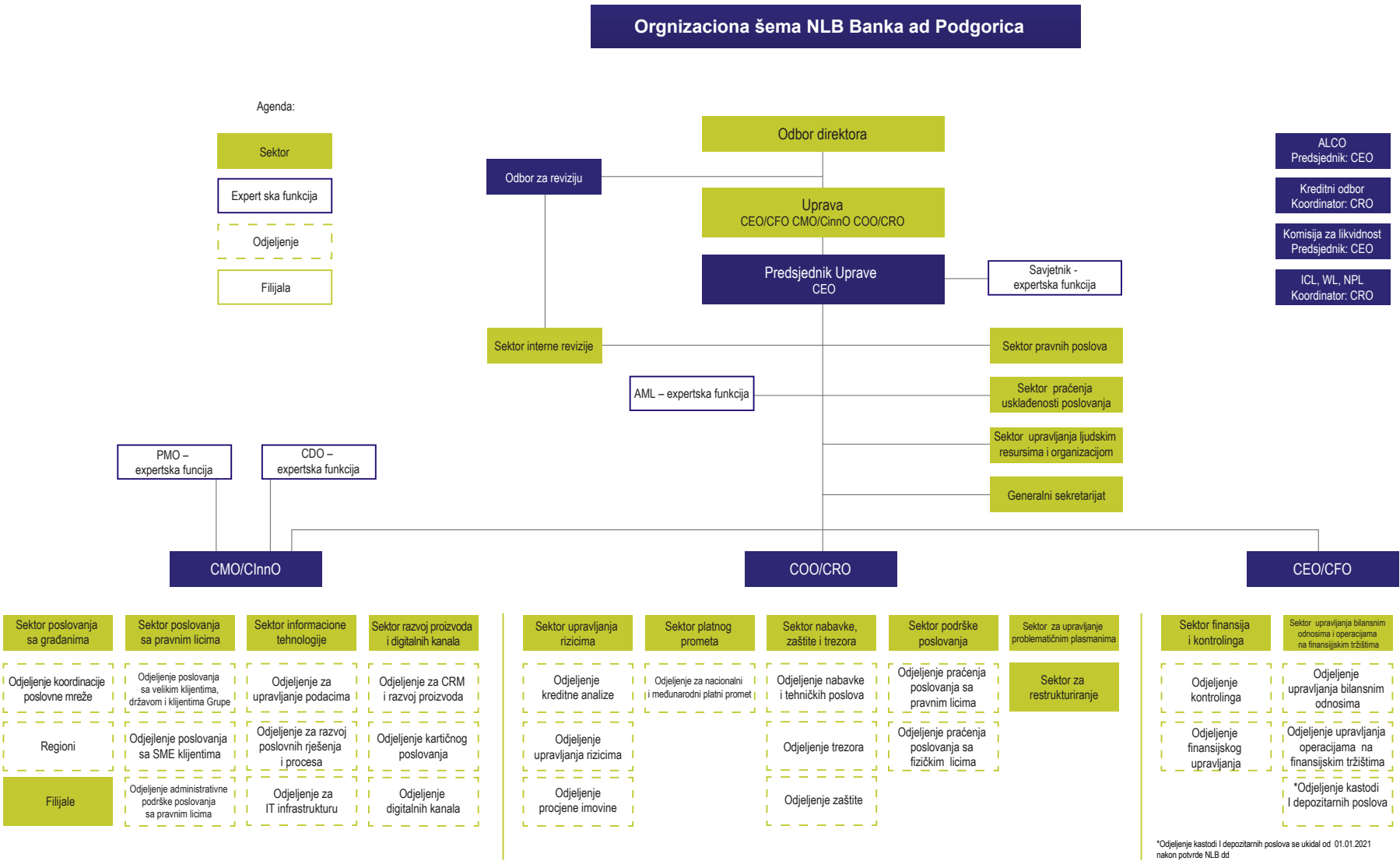
Uprava

Martin Leberle, predsjednik Uprave
Marko Popović, član Uprave
Dino Redžepagić, član Uprave

Revizor

Crowe MNE d.o.o.

Organizaciona šema Banke na dan 31.12.2020.

9. Ostalo

Socijalna i kadrovska pitanja

Kao i ranijih godina, Banka je i u 2020. godini uzela učešće u Vladinom **Programu stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem**, i omogućila stručno usavršavanje za 28 visokoškolaca.

Nastavljene su aktivnosti razvoja savremenih mehanizama zaštite zaposlenih od svakog oblika diskriminacije i mobinga.

Brigu o zdravlju zaposlenih i odgovoran odnos prema svom kadru, Banka je pokazala i produženjem **Ugovora o Dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju za vanbolničko liječenje zaposlenih**, putem kojeg je svim zaposlenima pružena mogućnost besplatnog liječenja do određenog iznosa.

U trenutno složenoj epidemiološkoj situaciji Banka vodi računa o zdravlju svojih zaposlenih na način što obezbjeđuje sva neophodna sredstva za dezinfekciju i zaštitne maske za svoje zaposlene.

Takođe, Banka je obezbijedila testiranje zaposlenih u slučaju sumnje na pojavu simptoma novog coronavirusa. Na ovaj način Banka štiti i svoje klijente i samim tim doprinosi boljem poslovanju, čime potvrđuje svoj status društveno odgovorne kompanije.

Pitanja životne sredine i društvene odgovornosti

U skladu sa Kodeksom korporativne usklađenosti i etičkog postupanja zaposlenih u Banci i Statutom Banke, dugoročni cilj Banke je nastojanje da se do maksimuma poveća njena vrijednost i pruži doprinos većem kvalitetu života šire društvene zajednice.

NLB Banka a.d. Podgorica kao članica NLB Grupe, svjesna je svoje uloge koja prevazilazi okvir finansijskog sektora. Svoj uticaj na finansijskom tržištu, između ostalog, duguje društveno odgovornom djelovanju u različitim oblastima (sport, zaštita životne sredine, zdravstvo, obrazovanje). U svakodnevnom poslovanju Banka nastoji da umanju negativne učinke na prirodnu sredinu, tražeći mogućnosti njene obnove i zaštite, vodeći računa o održivom razvoju Banke.

Kroz različite aktivosti, putem sponzorstava, donacija, projekata zaštite životne sredine, NLB Banka je u 2020. godini investirala značajna sredstva i vrijeme zaposlenih.

Banka posvećuje posebnu pažnju znanju i cjeloživotnom učenju. Ključni stubovi društveno odgovornog poslovanja Banke su briga za svoje zaposlene i zaštita zakonitosti i integriteta, kao i promovisanje preduzetništva, povećavanje finansijske pismenosti i mentorski pristup klijentima, podrška profesionalnim i omladinskim sportovima, humanitarnim aktivnostima i zaštiti kulturne baštine.

U odnosima sa zaposlenima, akcionarima, klijentima i društvom u cjelini, Banka postupa kao odgovoran i uzoran građanin, rukovodeći se principima **Politike društveno odgovornog djelovanja**. Sada, više nego ikada, Banka njeguje koncept brižnog mentorstva, kako unutar organizacije, prema zaposlenima, tako i prema klijentima Banke i izvan nje, i to ne samo u oblasti finansijskog savjetovanja, već i u svim drugim oblastima od značaja za društvo.

Važan dio misije NLB Grupe, pored brige o klijentima kroz predanost, znanje i inovativna rješenja, je stvaranje boljeg života i bolje budućnosti za cijeli region u kojem posluje. NLB Grupa čvrsto vjeruje da može da obezbijedi dodatnu vrijednost klijentima, zaposlenima i istovremeno čitavom društvu, zbog čega je i krenula putem intenzivnog integrisanja održivosti u svoje poslovanje.

S tim u vezi, NLB Banka je u oktobru 2020. godine postala potpisnica **Principa Ujedinjenih nacija za odgovorno bankarstvo** čime se pridružila ranijim potpisnicama, više od 180 banaka iz cijelog svijeta. Ovo je jedinstveni okvir za održivu bankarsku industriju, razvijen u inovativnom partnerstvu između banaka i Ujedinjenih nacija. NLB d.d. je kao matična banka NLB Grupe potpisala Principe za odgovorno bankarstvo Ujedinjenih nacija, i sve članice NLB Grupe, koja posluje u regionu Jugoistočne Evrope, će slijediti primjer i postepeno uključivati održivost u poslovni model banke.

Principi odgovornog bankarstva definišu ulogu i odgovornost banaka u oblikovanju održive budućnosti. Istovremeno, pomažu u usklađivanju ciljeva banaka sa ciljevima održivog razvoja UN-a i Pariskim sporazumom o klimatskim promjenama iz 2015. godine. Takođe, važno je da podstaknu banku da integriše održivost u sva svoja poslovna područja i utvrdi kako najbolje može doprinijeti održivom svijetu.

Godina 2020. je specifična poslovna godina, koja je usljed pojave pandemije COVID-19 negativno uticala na većinu poslovnih subjekata, uključujući i NLB Banku. Međutim, Banka nije smanjila već je naprotiv, povećala svoju finansijsku podršku, i svoje društveno odgovorno

djelovanje usmjerila na: podršku sportu, projekte očuvanja životne sredine, donacije crnogorskim porodilištima, humanitarne aktivnosti uz volontersku podršku zaposlenih, te na interne kampanje koje podižu svijest o potrebi očuvanja javnog zdravlja, zaštite životne sredine i štedljive upotrebe svih resursa.

Ulaganje u razvoj sporta

Društveno odgovorno poslovanje NLB Banke velikim dijelom oslanja se na promociju sporta, kroz podršku većim i manjim sportskim klubovima, mladim sportistima, čiji talenat i sportski duh jesu inspiracija za cijelo društvo i doprinose dobrom zdravlju i blagostanju.

U protekloj godini putem Zlatnog sponzorskog ugovora, Banka je podržala Košarkaški klub Budućnost Voli za ostvareni rezultat titule vice šampiona regionalnog takmičenja - ABA Lige i učešće u Euro Kupu. Na ovaj način afirmiše se sport i vrhunski sportski rezultati u Crnoj Gori.

U oblasti sporta za mlade, NLB Banka je kao generalni sponzor podržala snimanje serijala „**Igram svoju igru**“, koji ima za cilj promociju mladih sportskih talenata iz Crne Gore, a koji se emitovao na drugom kanalu nacionalnog javnog servisa, dopinoseći afirmaciji sporta među populacijom djece i mladih.

„**Igram svoju igru**“ je dokumentarni format koji opisuje život najboljih mladih sportista Crne Gore i njihove izazove na putu ka prestižnim sportskim rezultatima. Najbolji među najboljima, evropskih i svjetskih juniorskih medalja biće predstavljeni putem serijala, a zadovoljstvo nam je da konstatujemo da su neki od njih već na putu ostvarenja profesionalnih sportskih karijera.

Na ovaj način radili smo na podizanju svijesti društva o značaju fizičkog vježbanja za očuvanje zdravlja koje je tokom 2020. godine bilo zajednička briga svih nas, te usmjeravali pažnju javnosti na pozitivan uticaj koji će sport i nakon pandemije imati na rehabilitaciju, socijalizaciju i inkluziju.

Finansijsko opismenjavanje i ekonomski teme

Kao **finansijski mentor**, Banka je posvećena savjetovanju u oblasti finansijske pismenosti. Naime, uz pomoć posebne web platforme u okviru web portala, kao i zvaničnih profila Banke na društvenim mrežama, klijentima i drugim zainteresovanim građanima se pružaju korisni finansijski savjeti, dajući odgovore na pitanja kako samostalno upravljati ličnim i poslovnim finansijama, kako se razumno zaduživati, te kako planirati finansijsku budućnost.

Zaštita životne sredine

Konkretnim akcijama i u 2020. godini Banka je pokazala brigu o životnoj sredini. U prostorijama upravne zgrade postavljene su kante za selekciju otpada prilikom odlaganja, koji se na takav način sprema za reciklažu. Tako su se selektovani papir i plastika odvozili uz podršku Čistoće d.o.o. Podgorica radi reciklaže.

Nastavljena je digitalizacija procesa i umanjena je potreba za štampanjem, a samim tim i utrošak papira, što je uticalo na umanjenje karbonskog otiska Banke.

Angažman na suzbijanju pandemije i donacije zdravstvenom sistemu i socijalno ugroženim kategorijama društva

Tokom ove godine pojava pandemije COVID-19 iziskivala je poseban napor poslovne zajednice i društva u cjelini da se obezbijedi adekvatna podrška zdravstvenom sistemu ali i socijalno ugroženim slojevima stanovništva. NLB Banka AD Podgorica je posebno ponosna na način na koji je, unutar organizacije i u široj društvenoj zajednici reagovala na pojavu pandemije i na taj način doprinijela sprečavanju njenog širenja, ali i saniranju posljedica koje je izazvala.

Zdravlje zaposlenih za Banku je imperativ, pa je već sa pojavom prvog slučaja zaraze u zemlji, obezbijeden udaljeni pristup za rad zaposlenih i omogućena upotreba digitalnih platformi za sastanke, kako bi se broj kontakata sveo na najmanju moguću mjeru, štiteći tako zdravlje zaposlenih, ali i njihovih porodica.

NLB Banka od pojave Covid krize sprovodila je čitav niz aktivnosti koje su uključivale angažman svih zaposlenih u banci:

- Formiranje posebnog tima zaposlenih koji se u kontinuitetu bavi primjenom preporuka nadležnih institucija prije pojave prvog registrovanog slučaja u zemlji, pa do danas;
- Kontinuirana edukacija i interna komunikacija posredstvom internog portala i putem SMS kanala Banke;
- Primjena svih mjera prevencije i postavljanje edukativnih postera, te dispenzera za dezinfekciju ruku u najkraćem roku od registracije prvog slučaja obolijevanja od COVID-19;
- **Donacija Nacionalnom koordinacionom tijelu za zdravstvene radnike u iznosu 40.000 EUR;**
- **Donacija posredstvom Udruženja banaka za nabavku respiratora za potrebe Kliničko bolničkog centra Crne Gore, u iznosu 4.000 EUR;**

- **Donacija zaposlenih u banci Crvenom krstu Crne Gore u vidu 400 paketa hrane i higijene za bebe iz socijalno ugroženih porodica;**
- Promovisanje digitalnih kanala komunikacije sa bankom koje je Banka učinila besplatnim od marta, pa do sredine juna, te odricanje od značajnih prihoda po tom osnovu, tako što je građanima omogućila da:
 - o dobiju kredit bez naknade za obradu kreditnog zahtjeva;
 - o besplatno obavljaju plaćanja putem mobilnog bankarstva NLB Klik;
 - o besplatno podižu novac NLB Debitnim karticama sa bankomata svih banaka u Crnoj Gori;
 - o Penzioneri, u posebnim terminima s ciljem izbjegavanja gužvi u filijalama i nekoliko dana prije ustaljenog roka, mogu podići svoju penziju.

Projekt Okvir pomoći

Putem projekta „Okvir pomoći“ je na inicijativu NLB Banke, a u saradnji sa kompanijom Visa i medijskim partnerima „Vijesti“ i Metropolis Media raspisan konkurs za besplatnu reklamnu podršku mikro i malim preduzećima, kako bi dobili potrebnu pomoć u suočavanju sa posljedicama Covid krize. Od prijavljenih 80, 20 mikro i malih preduzeća dobilo je priliku da se oglašava na Televiziji Vijesti, Portalu Vijesti i u Dnevnoj novini Vijesti, a zatim i na spoljnim reklamnim površinama firme Metropolis Media, te na zvaničnim društvenim mrežama i web portalu Banke.

Pored podrške mikro i malim preduzećima, budžet za oglašavanje koji je opredijeljen za medijske partnere u ovom programu, svojevrsna je podrška i medijima koji su zbog Covid krize pretrpjeli značajno umanjenje prihoda po osnovu oglašavanja, a čiji je doprinos u promovisanju odgovornog ponašanja građana s ciljem usvajanja propisanih mjera za zaštitu javnog zdravlja u uslovima pandemije, nemjerljiv.

Stoga „Okvir pomoći“ može se smatrati programom koji je imao višestruke koristi za društvo u uslovima krize izazvane koronavirusom.

Sprečavanje mita i korupcije

NLB d.d. djeluje u finansijskom sektoru, za koji je karakteristična visoka i obimna regulisanost, jer je izložen visokim rizicima, što uključuje i sistemske rizike. NLB d.d. je takođe svrstana među sistemski značajne banke u Evropskoj Uniji (EU) i kao takva podvrgnuta nadzoru Banke Slovenije i Evropske centralne banke.

NLB d.d. mora obezbjeđivati usklađenost sa važećim pravnim aktima EU i propisima Republike Slovenije i drugim aktima, smjernicama, preporukama i međunarodnim standardima, koje usvajaju EU institucije i drugi organi EU i organi Republike Slovenije.

Sve članice NLB Grupe dužne su da uspostave trajnu i efikasnu funkciju usklađenosti poslovanja.

U okviru funkcije usklađenosti poslovanja, članice NLB Grupe uzimaju u obzir specifične rizike usklađenosti, kojima je konkretno društvo izloženo i uključuju, između ostalog, sprečavanje i istrage prevara, zloupotreba i drugih štetnih radnji i sprečavanje korupcije i sukoba interesa.

U tom smislu, Banka je donijela novu Politiku sprečavanja korupcije i podmićivanja i upravljanja sukobom interesa, kojom se uz već uspostavljena osnovna pravila i postupke upravljanja rizicima sukoba interesa na nivou cjelokupne NLB Grupe, uvode i dodatne kontrole transparentnosti u odnosima sa dobavljačima.

Uz već uspostavljena pravila u dijelu primanja i davanja poklona i sprečavanja korupcije, uvedena su dodatna pravila i obaveze organizacionih jedinica u cilju smanjenja rizika od korupcije, pravila za lobiranje, saradnju sa javnim sektorom kao i niz praktičnih primjera. Politika je usklađena sa relevantnim dokumentima NLB d.d. i usvojena od strane Odbora direktora u decembru 2020. godine. Banka je tokom 2020. godine sprovela elektronsku edukaciju na teme **Sprečavanje sukoba interesa, Sprečavanje korupcije, Etija integriteti Kodeks ponašanja i Sprečavanje prevare, zloupotrebe i drugih štetnih ponašanja**, kao i radionice na temu **Sukob interesa i povezana lica**.

Osim toga, Banka primjenjuje i Uputstvo o postupku ispitivanja sumnji o štetnom ponašanju, preduzimanju mjera i zaštita zviždača, koje uspostavlja standarde Banke u postupku ispitivanja štetnih ponašanja, koje izvrše zaposleni u Banci ili spoljni učinioci, pri čemu u oba slučaja u Banci nastane ili bi mogla da nastane materijalna ili nematerijalna šteta. Ovim Uputstvom definisane su i mjere za podsticanje prijava i mehanizmi zaštite internih zviždača.

Banka nije imala poznatih odstupanja od Politike sprečavanja korupcije i podmićivanja i upravljanja sukobom interesa tokom 2020. godine, niti prijavljenih ili otkrivenih slučajeva sukoba interesa i korupcije.